

18.1.65

רשם: ס. אפלבוים

שיחת ראש-הממשלה עם ג'ון קמחי - עורך-ג'ואיש אובסרבר"

(השיחה באנגלית)

המהדורה הגרמנית:

קמחי: לדעתי הדבר מסתדר, היום ישבנו עם אנשי משרד-החוץ. יופיע לראשונה במרס-אפריל.

רה"מ: האמריקנים רוגזים עלינו בענין המדענים. קמחי אומר שהאיש שלו בקהיר נפגש בהם בבארים בקהיר. יש אחדים שהם שונאי ישראל, ויש גם אחרים... רה"מ אמר שהוא דיבר לפני מספר שבועות עם שגריר ארה"ב שהעביר את הענין לווישינגטון.

קמחי: נציגי בווישינגטון אומר שמעונינים להוציא את המדענים. הכל נעשה על-ידי חוזה עם חברה אמריקאית אחת. יש לחברה זו חוזים עם ממארה"ב והיא עשויה ללחוץ עליה.

רה"מ: מוטב שהפעולה תיעשה בשקט. הגרמנים גם, במיוחד שר המשפטים, גם טוען שלא ייכנע ללחץ.

קמחי: אין אחריות קואליציונית בגרמניה. שטראוס נפגש עם שר התחבורה שמונה על הטילים, בבקשה להפסיק, וזה אמר לו - "אין זה מענינך!".

רה"מ: השאלה היא אם ארהארד ממש הראש - אם הוא פחות או יותר מאדנאור.

קמחי: אין ארהארד טיפוס כזה.

רה"מ: קשה לצפות-מה לדעת מה אוכל לצפות ממנו. היה ידידותי, גם עזר ~~ש~~ קצת בענין השוק. הגרמנים יכולים לעזור, גם הצרפתים בענין זה. קוב-דה-מרויל פיקח מאד. ויש פינה בליבו שמורה לערבים. נאמר לי שאשתו היא יהודיה וקצת אנטי-שמית. היא אף לא הודחה לנו על המחנה...

0177 000-00000 00 0'00 0000 - 0000'0000 000000

(00000 0000'00)

000000 000000

0000: 0000 0000 0000, 0000 0000 00 0000 0000-0000. 0000
000000 0000-0000.

0000: 00000000 0000 0000 00000000. 0000 0000 0000
0000 0000 0000-0000 000000. 00 0000 0000 0000'0000.
0000 00 000000. 0000 0000 0000 0000 0000 000000 00 0000 0000
000000 00 0000'0000.

0000: 0000 00000000'00 00000000 000000 00 000000. 0000
0000 0000'00 0000 00 0000 00000000 0000. 00 0000 00 0000
00 0000'00 0000 0000'0000 0000.

0000: 0000 000000 0000 0000. 000000 00. 000000 00 000000.
00 0000 0000 0000 0000.

0000: 0000 000000 0000000000 000000. 000000 0000 00 00 000000
0000 00 000000. 000000 000000. 0000 0000 00 - "0000 00 000000".

0000: 000000 0000 00 000000 0000 0000 - 00 0000 0000'00 0000 000000.

0000: 0000 000000 000000 0000.

0000: 0000 000000-0000 0000 00 0000 0000 0000. 0000 000000. 00 0000
0000 0000 0000. 000000 000000 0000. 00 000000 0000'00. 0000-0000
0000 0000 0000 0000. 0000 0000 0000 0000 000000. 0000 00 0000
0000 000000 0000 0000-0000. 0000 00 00 0000 0000 00 000000...

קמחי: הבריטים לא סומכים עליו, הוא עדיין רק ראש משרד-החוץ.
בענין לבנון: דעתי שילכו לאט בענין המים. לא חשוב מה
שמחכננים. הערבים הם במצב של הליכה (*drift*) להתנגשות. למשל,
מצרים-ישראל יש פי-שלוש עצמה באש שהיחה בזמן מונטגומרי-רוטל. קל
שיקרה משהו לא צפוי. לנאצר יש ראש - ראש עוד יותר גדול משלך.

רה"מ: שמעתי שמצבו של נאצר מעורער. לא ידוע אם אחר יהיה יותר טוב.

קמחי: שמעתי שהאחים המוסלמים פעילים, בשיחוף (מוזר!) עם הקומוניסטים.
הכל הולך שמאלה. בצבא יש גוש קונסרבטיבי ורציני. בוגדאדי
למשל הוא איש חשוב ורציני - איש מרכזי.

רה"מ: כלכלה ל-30 מליון תחת משטר "סוציאליסטי" - איך יפתחו אותה?
יוזמה פרטית אולי מחאימה יותר למצב זה במקום משטר ממלכתי-כלכלי.

קמחי: ^{28/60} ~~השבתה~~ היא דרך לעבודה יעילה במזרח-התיכון, כך טוענים אנשי
מסחר הבריטיים.

מה בעניני פנים כאן בארץ? - המהומה פוחתת. לפני ביקורי לא
רציני לבוא. הרגשתי שיהיו בעיות ואי-שקט. לא מצאנו את הענינים כך.
העם כבר מפסיק לדבר על ב.ג. שאלתי אותו (אח ב.ג.) למה העם רוגז.
הוא דיבר אתי שעה על העקרונות. יש נטייה יותר ויותר ^{3/2} בענינים. בנושאים,
ולא בשאלות אישיות. מצבך האישי איתן.

רה"מ: הסימפטיה כלפי היא מבוססת על הסתייגות מב.ג. וגם על יחס כלפי.
העם כבר לא רוצים לחמוך בו אישית.
היינו ידידים - של ממש, ידידות "יבשה" בלי זיעה. כשהיו בעיות
הייתי מספר לב.ג. הוא סמך עלי בעניני כלכלה. בעניני חוץ ובטחון, הוא
היה חזק. היחה התנגדות להעברת הבירה לירושלים - תמכתי בו.
לא היה איש לשיחה (ל"שמועס"). הוא העריך את ברל, אבל אני חושב
שברל חיכה עד שב.ג. היה פונה אליו לשיחה.

1945:
... ..
... ..
... ..

1946:

1947:
... ..
... ..

1948:
... ..

1949:
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

1950:
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

לי היה חשוב לשוחח עם ברל, או עם שפרינצק. ב.ג. ידע שהיו דברים שרצייתי להתייעץ איתו. הוא היה קורא לי לפעמים, אבל לא שיחה "אישיות".

פעם, נודע לי, ולא ידעתי שהרבה זמן לבון ביקש מב.ג. לטהר את שמו. נודע לי מפי רוטנשטרייך (ממכתבו) השבתי לו שזוהי מפלגה, וחברותי וכו'.

היה לי פעם ריב עם לבון כמזכיר-הכללי של ההסתדרות שהתקיף בצורה פוגעת את שרף. כתבתי לו: אין להאשים את שרף, כי אם אותי כשר האוצר.

כעבור כמה שבועות, ב.ג. הזמין אותי, שאלתי אותו בסוף השיחה - "מה עם לבון"? - ב.ג. אמר: "אני אסתדר". אמרתי: "מיר וועלן זיך ניט עלטערן מיט דם יונגען מאן", למרוח שהיו לי יחסים ידידותיים יותר עם לבון. ב.ג. רץ אלי אחרי שיצאתי את החדר וחיבק אותי. זה כמו דיבוק. הוא לא רגיל לכך. כבר עשרים שנה, הענינים הולכים "על-פיו".

קמחי: התחלתי להחרסם מב.ג. שהוא רוצה לטהר את שמו.

רה"מ: ועדת השבעה הכניסה פיסקה בענין זה. רצינו לכתוב במפורש, וב.ג. אמר - לא!

קמחי: לא צריכים דיאגנוזה - צריכים חרופה.

רה"מ: השנאה הזאת - ~~במערב-קיינא~~ ^{קמחי-די-קמחי} - "לא אשב עם האיש הזה". יכולנו לקיים משפט חברים ולגרש לבון מהמפלגה. בועידת מפא"י האחרונה - עם 2000 צירים, פתאום שמענו משדה-בוקר ב.ג. לא יבוא אם יבוא לבון. והפולחן כה מושרש שחברים בלשכה רצו לדחות את הועידה. בנס, ירדו חברים לשם, ואו שנמלך בדעתו, ואו שיכנעו אותו. מפא"י היא מפלגה שהעולם מסתכל עליה.

נכון, יש להחליט ברוב, וב.ג. יסכים. עשינו משגה - ביקשתי זאת מהחברים, (אין הייתי נוגע בדבר) ^{השני} ראולי הוא רוצה שהמרכז יחליט - והמרכז היה גונז את הענין. (הבולט הוא שבאנו כיב גמול) ^{השני} לא אלא זכר למ...
האז ד.ג. היב נאלץ ללכת לבדו; זאק בראו ילל סא לא נאלו
דמין קמחי איניס].

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

...:

...:

...:

...:

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

אמרתי לב.ג. במרכז שפעלה נגד רצון המפלגה. אמר לי ב.ג. -
"איפה ההחלטה" אך לא החלטנו במרכז.

קמחי: המערך - נפרסם ראיון גדול עם יגאל אלון על הקו הכלכלי. זה
לא נוגע בעניינים ממשיים שאנשים מדברים עליהם. יש יותר רגיעה
במפלגה בענין המערך.

רה"מ: אילמלא כבודו של ב.ג. היינו מגיעים ל-90 אחוז בעד. ע כל הועדה
של שמונה-חשעה, וכן המזכירות היו בעד. דיין אמר לי שעמדתו
שלילית רק בקשר לשיטת הבחירות. אח ב.ג. שאלתי לפני מספר חדשים "אם
הליברלים רציניים בהצעתם לשינוי? - הוא לא השיב.
[שיחה על המערך:] המפלגה רוצה במערך למרות שגם אני מודה
ש"היפיה" הזאת לוקה בכמה חסרונות. יש פחד אישי מצד הרבה חברים -
"איה מקומי". נשבעתי שלא דיברנו בכלל במשא-ומתן על עניינים אישיים.
המפלגה הצביע בעד. ויש עוד יותר חברים שלא מצביעים בעד, בגלל ב.ג.
כך אמרתי לנצר על ההצבעה בענין המערך: "טוב שב.ג. נשאר עם שליט
ולא נשאר בודד". ב.ג. נוקשה בענין זה.

קמחי: מצאתי אותו יותר קל לשיחה עכשיו. ידידיו גם משפיעים עליו
למחינות. הוא לא תמיד שומע להם.

רה"מ: חפידו ההיסטורי היה מכריע, ואף על איש ענוו זה משפיע. וגם
אין אנו יודעים איך איש דגול מתקרב ל-80 מגיב.
מה אפשר לצפות מווילסון, יהיו לנו צרות כאן? אולי כדאי לבדוק
לפני פגישה איתו. שאלתי גולדה ואנשיה שננסה לקבל מן המערב - הרי הם
ידידים - סקנדינביה גרמניה צרפת (אמרתי זאת גם לנשיא דה-גול, תראה איך
רוסיה מטפלת בנאצר - חרושצ'וב מבקר אצלו - מכבד אותו. עזרה לנו לייסד
אח המדינה - איך זה מתבטא, השנים עוברות. הוא השיב: אנחנו לא עובדים
כמו חרושצ'וב. הזכרתי בענין השגרירות בה"א. הוא אמר שירשום הדבר).
כך אני אמרתי, נבקש ממדינות אלה סכום סמלי בתקציביהם לפיתוח ישראל (אם
לא לנשק), ודי שהערבים יידעו שהם משולבים אתנו...

... ...
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

האם רצוי לבקש מוילסון דבר כזה - איך אתם הבריטים העזרו
במקרה... אם הפיקוד המשותף יתגסס - זה לא מצב קל.

קמחי: קודם כל מאז 1784, יש ממשלה אינטלקטואלית - מן ממשלת קנדי -
3-5 יהודים שמספקים לו החלטות. וילסון הוא הכי אינטלקטואלי
בין ראשי ממשלות באירופה. יועציו - רוטשילד, כהן בענין אפריקה וכו'.
הוא קורא הרבה דו"חות. רמת השיחה גבוהה. קויכוח בבית-הנבחרים בעניני
חוץ היה ברמה מצויינת - אין להתייחס אליו כחשדנות. יריביו משמיצים
אותו, הוא הוכיח שאפשר לסמוך עליו גם בענין סואץ שלא לנהל חקירה.

רה"מ: באמה ששמעון לא צריך לכתוב בענין צרפת. [P.W.]

קמחי: יש לגשת אליהם לא בענין סיוע - הם במצב קשה. "עלול לבקש ממך
סיוע". הקונסרבטיבים לוחצים עליו מבחינה כלכלית. הוא עשוי
להתקרב לדה-גול. אם חאמר לו - מזרח מסואץ באחריוחנו. זהו אחגר למצרים.
אם חאמר זה גם ענינו - בוא נשוחח על זאת יסודית, לא רק מטווח קצר.

רה"מ: ליהודים (יועציו) יש יחס לישראל?

קמחי: באלוק כן. הכין דו"ח לבנק ישראל. יש לו לב. קלדור אינני
~~א~~י מכיר. לימד הרבה ישראלים בקימברידג'. הייתי ניגש לוילסון
ישירות.

רה"מ: אנסה. נפגשנו בבריסל.

קמחי: יש עוד איש: "ג'ון פרימן" נציב עליון בהודו. הוא יכול להיות
חשוב מאד בדעה.

רה"מ: מה עם שאסטרי - הוא חזק?

קמחי: לא יודעים...

(נפרדו בשעה 13.10)